

BOSZ

ANTONI
RZĄSA

RZEŻBA / SCULPTURE

ANTONI
RZĄSA
RZEŹBA / SCULPTURE

BOSZ

Antoni Rząsa z synem Marcinem, Zakopane, 1968, Archiwum Galerii Antoniego Rząsy w Zakopanem, fot. Halina Rząsa |
Antoni Rząsa with his son Marcin, Zakopane, 1968, Antoni Rząsa Gallery Archive in Zakopane, photo Halina Rząsa

Antoni Rząsa (1919–1980) już pół wieku temu uznany został za jednego z najbardziej odkrywczych i twórczych polskich rzeźbiarzy XX wieku – i do dziś potrafi zaskoczyć. Urodził się w Futomie koło Białowej, w niewielkiej wsi położonej na Pogórzu Dynowskim na Podkarpaciu. W 1938 roku pisał w swoim *Życiorysie*: [...] wyjeżdżam do Zakopanego, gdzie uczęszczam do Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego na oddział rzeźby¹. Rzeźbiarska inicjacja pod okiem Antoniego Kenara przeistoczyła się w pasję całego życia. Wkrótce jednak wybuchła druga wojna światowa i ważniejsza stała się partyzantka, ale w 1948 roku Rząsa wrócił do zakopiańskiej szkoły (wówczas już pod nazwą Państwowego Liceum Technik Plastycznych), a proces jego artystycznej edukacji zamknął się egzaminem państwowym w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych (1954). Zakopiańsko-warszawska relacja nie była przypadkiem, bowiem stołeczną uczelnię animował w 1932 roku do rangi akademii inny miłośnik podhalańskiej atmosfery, Władysław Skoczylas, a najwybitniejsi zakopiańscy artyści przyjeżdżali na studia do Warszawy.

Od połowy lat 50. XX wieku rzeźby Rząsy były pokazywane w Berlinie i Genewie, a wspólne prezentacje z Barbarą Zbrożyną w Warszawie (Galeria MDM) i Władysławem Hasiorem w Zakopanem zwróciły uwagę na niezwykłą odwagę samostanowienia formy i nieustannego poszukiwania nowej ekspresji, którymi promieniowało drewno zamieniane przez artystę w intrygujące i przejmujące archetypiczne wyobrażenia: matki i dziecka, wojownika – niezwykłego mężczyzny, przeistaczającego się z czasem w wyzwoliciela – Zbawcę – Ukrzyżowanego Chrystusa. To zamiana doczesności w trwanie w wierze. Ale Antoni Rząsa miał w sobie także życzliwy humor i praktyczne nastawienie – pozostały z nich formy ławeczek-owadów, ławek-zagajników i innych twórców użytecznych w życiu codziennym.

Te wczesne, trochę zapomniane – może też i mniej znane – prace Rząsy dzisiaj szczególnie intrygują. Artysta pisał o nich: „Moje pierwsze rzeźby to [...] macierzyństwa”. Przeistoczył je w symbole epoki uduchowionej i rozbawionej nowoczesności, aby potem do końca życia poszukiwać relacji między duchowością a materią. Serie krzyży (w tym oświęcimskie) i piet – czasem dzikie i przejmujące, czasem estetycznie perfekcyjne – stały się znakiem jego tęsknoty. „Tęsknię za rzeźbą. To jest moja tragedia (...). Rzeźba jest piękna, ale wymaga całkowitego oddania, wyrzeczeń. Trzeba ją kochać więcej niż siebie” – pisał pod koniec życia.

Antoni Rząsa jest stale obecny w Zakopanem, w domu, który zbudował i w którym w 1976 roku powstała jego Galeria – dzisiaj żywa dzięki dwóm kolejnym pokoleniom Rząsów artystów. Jest także obecny w Polsce (zbiory muzeów narodowych i Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem), a dzięki wystawom – także w Europie i na świecie.

¹ Cytowane wypowiedzi pochodzą z publikacji: Antoni Rząsa, *Prace/Travaux*, opr. Juliusz Sokolowski i Magda Ciszewska-Rząsa, wyd. Fundacja im. Antoniego Rząsy, Warszawa 2004.

Antoni Rząsa (1919–1980) was deemed one of the most innovative and creative Polish 20th-century sculptors already half a century ago – and he does not cease to surprise. He was born in Futoma near Błażowa, a small village in the Dynów Foothills in Subcarpathia. In 1938, he wrote down in his *Life*: “... I am going to Zakopane, where I attend the State School of the Wood Industry in the sculpture faculty.”² His introduction to sculpting under the eye of Antoni Kenar gave rise to a life-long passion. Soon, however, World War II broke out and partisan activity became more important to him, but in 1948 Rząsa returned to the school in Zakopane (already renamed the State High School of Art Techniques), and his artistic education was completed with a state exam at the Academy of Fine Arts in Warsaw (1954). The Zakopane–Warsaw relations were no coincidence, as the Warsaw school was promoted to the level of academy in 1932 by another enthusiast of the Podhale ambiance, Władysław Skoczylas, and the most prominent Zakopane artists came to study in Warsaw.

From the mid-1950s, Rząsa’s sculptures were showcased in Berlin and Geneva, and the joint exhibitions together with Barbara Zbrożyna in Warsaw (the MDM Gallery) and Władysław Hasior in Zakopane shifted the focus to the unusual courage of self-determination of form and the constant search for new expression, which emanated from wood that the artist transformed into intriguing and impressive archetypal images of: a mother and a child, a warrior – an invincible man sometimes turning into a rescuer – the Saviour – Christ Crucified. It was a change of worldliness into lasting faith. But Antoni Rząsa also had a friendly sense of humour and a practical approach – they resulted in insect-seats, grove-benches, and other useful everyday items. Those early, somehow forgotten – and perhaps lesser known – works by Rząsa are of particular interest today. The artist wrote about them: “My first sculptures were of ... motherhood.” He converted them into symbols of a spirited and joyful era of modernity, in order to look for the relationship between spirituality and matter for the rest of his life. The series of crosses (including the ones from Oświęcim) and Pietàs – some wild and poignant, others aesthetically immaculate – became a sign of his longing. “I miss sculpting. This is my tragedy ... Sculpture is beautiful but requires complete devotion, sacrifices. You need to love it more than you love yourself”, he wrote towards the end of his life.

Antoni Rząsa is still present in Zakopane, in the house that he built and where his Gallery was established in 1976 – now alive thanks to two younger generations of Rząsa artists. He is also visible in Poland (collections of national museums and the Tatra Museum in Zakopane), and thanks to exhibitions – also in Europe and around the world.

Macierzyństwo, 1948–1952, drewno, wys. ok. 35 cm, Zespół Szkół Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem, fot. Magda Ciszewska-Rzasa | *Motherhood*, 1948–1952, wood, height ca. 35 cm, Antoni Kenar Complex of Arts Schools in Zakopane, photo Magda Ciszewska-Rzasa

Dwie drogi, 1964–1966, drewno, 129 × 45 × 46 cm, Galeria Antoniego Rząsy w Zakopanem, fot. Halina Rząsa |
Two Ways, 1964–1966, wood, 129 × 45 × 46 cm, Antoni Rząsa Gallery in Zakopane, photo Halina Rząsa

Chrystus Podhalański, fragment, fot. Halina Rząsa, 1961–1966, drewno polichromowane, 95 x 29 x 51 cm, rzeźba zaginiona, fot. Halina Rząsa |
Christ of Podhalanie, fragment, photo Halina Rząsa, 1961–1966, polychromed wood, 95 x 29 x 51 cm, sculpture lost, photo Halina Rząsa

Pop z Tomaszowa, 1968, drewno, 110 x 51 x 16 cm, wł. prywatna, fot. Halina Rząsa |
Pope from Tomaszów, 1968, wood, 110 x 51 x 16 cm, private property, photo Halina Rząsa

Niepotrzebne istnienie, 1966–1971, drewno polichromowane, 172,5 × 71,5 × 32,5 cm, Galeria Antoniego Rząsy w Zakopanem, fot. Magda Ciszewska-Rząsa |
Redundant Existence, 1966–1971, polychromed wood, 172.5 × 71.5 × 32.5 cm, Antoni Rząsa Gallery in Zakopane, photo Magda Ciszewska-Rząsa

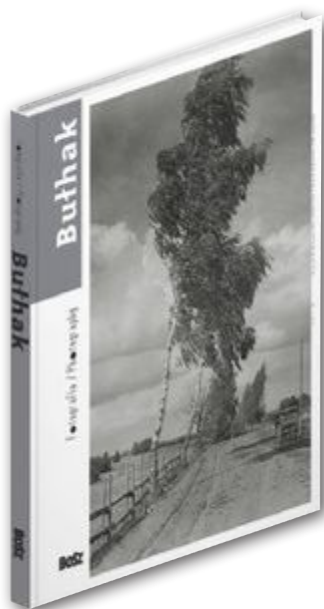
Zamyślona / Zadumana, 1960, drewno, 67,5 × 29 × 21,5 cm, Galeria Antoniego Rząsy w Zakopanem, fot. Magda Ciszewska-Rząsa |
Thoughtful / Pensive, 1960, wood, 67,5 × 29 × 21,5 cm, Antoni Rząsa Gallery in Zakopane, photo Magda Ciszewska-Rząsa

Wydawnictwo BOSZ
BOSZ Szymanik i wspólnicy spółka jawna
38-722 Olszanica 311
Biuro: ul. Przemysłowa 14, 38-600 Lesko
tel. +48 13 469 90 00
fax +48 13 469 61 88
biuro@bosz.com.pl
www.bosz.com.pl

The logo for BOSZ, consisting of the letters 'BOSZ' in a bold, black, sans-serif font. The letters are closely spaced and have a slightly irregular, hand-drawn appearance.

Zobacz także
inne tytuły
Wydawnictwa Bosz

Buħhak. Fotografia

Jan Buħhak uwaŹany jest za ojca polskiej fotografii i twórcę estetyki buħhakowskiej. Był załoŹycielem Fotoklubu Wileńskiego oraz współzałoŹycielem Fotoklubu Polskiego i Związku Polskich Artystów Fotografików. Wykonał dokumentację fotograficzną architektury wielu miast, m.in. Grodna, Lublina, Krakowa, Warszawy, Wilna czy Zamościa. Wydawał równieŹ pocztówki ze swoimi fotografiami. Stworzył pojęcie *fotografiki*, wyodrębniając tę gałąź grafiki, która tworzona jest za pomocą technik fotograficznych, i chcąc ją odróŹnić od fotografii reporterskiej czy technicznej. Niestety, jego pracownia w Wilnie, wraz z cennymi negatywami, spłonęła w czasie walk o miasto. Po wojnie artysta dokumentował zniszczenia wojenne Wilna, a po przymusowym przesiedleniu w nowe granice Polski równieŹ polskich miast.

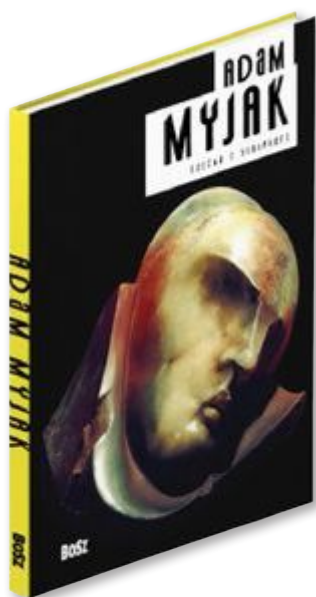
140 × 190 mm • 64 strony • 60 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

Zemła. Rzeźba

Kazimierz Gustaw Zemła (ur. w 1931) – jeden z najbardziej znanych współczesnych polskich rzeźbiarzy. Absolwent i pedagog, a przez kilka lat także dziekan warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Autor ponad 60 wystaw indywidualnych, odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Album prezentuje najważniejsze dzieła artysty, do których naleŹą m.in.: *Pomnik Powstańców Śląskich* w Katowicach, *Pomnik Czynu Polaków* w Szczecinie, *Pomnik Polegli Niepokonani* oraz *Pomnik Bitwy o Monte Cassino* w Warszawie, a także liczne pomniki Jana Pawła II.

150 × 200 mm • 64 strony • 55 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

Myjak. Rzeźba

Adam Myjak (ur. 1947), absolwent warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, wielokrotny rektor macierzystej uczelni, twórca wielu realizacji pomnikowych i plenerowych w Polsce i w Niemczech, autor scenografii teatralnych. Rzeźbi w drewnie, brązie i kamieniu, tworząc przede wszystkim ludzkie sylwetki. Tekst i wybór najlepszych prac artysty przygotowała Dorota Folga-Januszewska, za projekt graficzny odpowiada BłaŹej Ostoja Lniski.

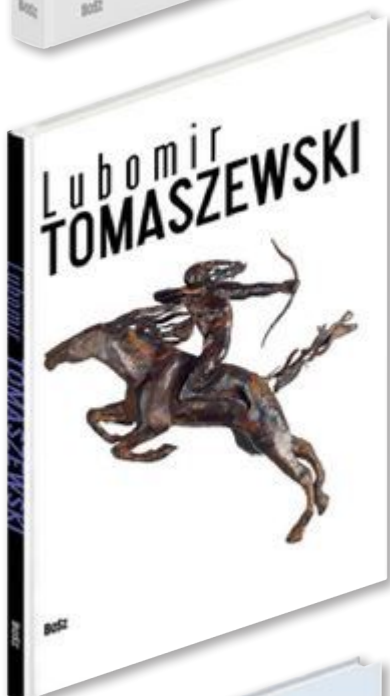
150 × 200 mm • 64 strony • 55 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

Adam Myjak. Historie

Adam Myjak (ur. 1947), rzeźbiarz i pedagog, profesor sztuk plastycznych. Od 1971 roku związany z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie, wybrany na stanowisko jej rektora trzykrotnie na podwójne kadencje. Stał się liczącym w Polsce rzeźbiarzem w wieku niespełna 30 lat. Dziś jest klasykiem polskiej rzeźby współczesnej. Jego sztuka mówi o zdeterminowanym do istnienia i styranym walką człowieku, który wciąż ma nadzieję i podnosi się niczym Feniks z popiołów. Rzeźbi głowy, torsy, figury. Posiada pełną świadomość psychicznej, duchowej i moralnej kondycji człowieka w pełnym zdarzeń świecie. Na jego potężny dorobek składają się obiekty własnej autonomicznej ekspresji artystycznej oraz realizacje pomnikowe, architektoniczne, plenerowe, medalierskie, a nawet scenograficzne. Zachwyca warsztatową biegłością. Album podsumowuje 50-letni dorobek artysty.

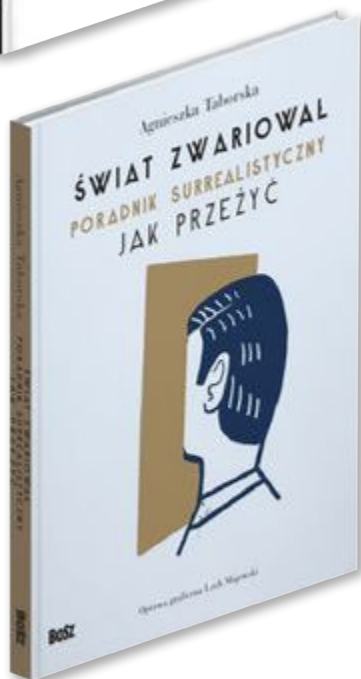
240 × 300 mm • 272 stron • 254 ilustracje • oprawa twarda • PL-EN

Lubomir Tomaszewski – ogień, dym i skała

Album poświęcony twórczości Lubomira Tomaszewskiego, polskiego rzeźbiarza, projektanta ceramiki i pedagoga, mieszkającego od 1966 roku w Stanach Zjednoczonych. Jako pracownik warszawskiego Instytutu Wzornictwa Przemysłowego współtworzył porcelanowe przedmioty codziennego użytku, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Znany jest jako projektant serwisów kawowych *Dorota* oraz *Ina*, a także figurek zoomorficznych, takich jak *Śpiewaczka*, *Arabka* czy *Dama z lustrem*. Jest także współtwórcą grupy artystycznej *In Tune with Nature*, która z biegiem czasu stała się formacją o zasięgu międzynarodowym. Bogaty materiał ilustracyjny uzupełniają teksty autorstwa Magdaleny Softys.

240 × 300 mm • 136 stron • 168 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

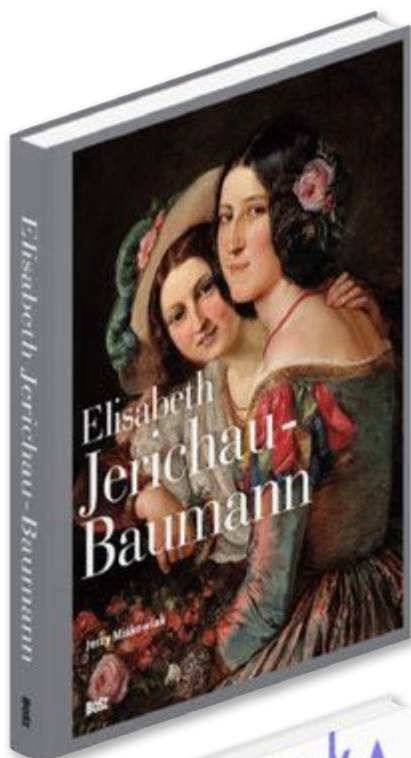
Świat zwariował. Poradnik surrealistyczny. Jak przeżyć

Świat zwariował. Poradnik surrealistyczny. Jak przeżyć Agnieszki Taborskiej – w opracowaniu graficznym Lecha Majewskiego – pokazuje, że surrealizm to więcej niż styl: to sposób widzenia rzeczywistości. Choć w wielu krajach cieszy się ostatnio wielkim zainteresowaniem, w Polsce wciąż jest mało znany. Podane w Poradniku „przepisy” na surrealistyczną sztukę i życie pomogą nam przetrwać w ciężkich czasach.

Ta książka z pewnością zadziała jak cudowne lekarstwo dla naszej wymęczonej zmartwieniami i lękami duszy (Olga Tokarczuk).

Jedna z najwybitniejszych światowych badaczek surrealizmu stworzyła niezwykle oryginalną książkę o sztuce i literaturze, a także o nas. Taborska postanowiła jeszcze raz przypomnieć nam, jak wiele zależy, także w życiu społecznym, od wyzwolonej wyobraźni (Grzegorz Jankowicz, dyrektor Festiwalu Conrada).

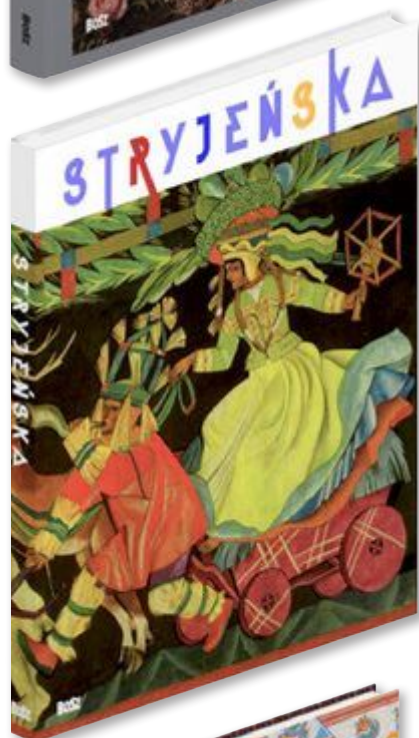
190 × 250 mm • 136 stron • 65 ilustracji • oprawa twarda • PL

Elisabeth Jerichau-Baumann

Książka autorstwa Jerzego Miśkowiaka i projektu Lecha Majewskiego przedstawia życie i twórczość Elisabeth Jerichau-Baumann, XIX-wiecznej artystki polskiego pochodzenia, która większość życia spędziła w Danii. Jerichau-Baumann portretowała najważniejsze duńskie osobistości – członków rodziny królewskiej, arystokratów, polityków, aktorów i pisarzy, m.in. Hansa Christiana Andersena, ale także dzieci i żebraków. Malarka chętnie posługiwała się alegoriami – jest autorką niezwykle popularnego przedstawienia Danii jako Walkirii niosącej duńską flagę i miecz, której wizerunek był wykorzystywany m.in. na pudełkach czekoladek czy pocztówkach. Na płótnach artystki wielokrotnie pojawiały się również Turczynki, Egipcjanki, Żydówki i Włoszki, a zwłaszcza bohaterki sag i baśni – Halgjerde, Lorelei, nimfy i liczne syrenki, powstałe zapewne z inspiracji warszawskim herbem. Album, zawierający biografię artystki i polskie konteksty jej twórczości, przybliży na niemal 300 reprodukcjach styl malarki i czasy, w których żyła.

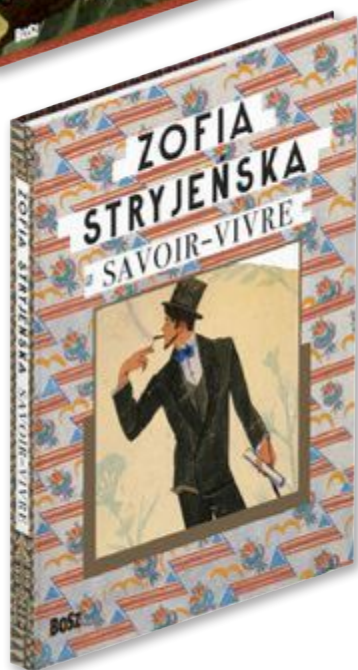
240 × 300 mm • 240 stron • 236 ilustracji • oprawa twarda • PL-EN

Zofia Stryjeńska

Album przedstawia życie i twórczość jednej z największych polskich artystek, Zofii Stryjeńskiej. Stryjeńska zajmowała się malarstwem sztalugowym, grafiką, ilustracją książkową, projektowaniem scenografii, tkanin i zabawek. Zaprezentowane w książce reprodukcje prac artystki pochodzą ze zbiorów muzealnych, m.in. z Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Narodowego w Warszawie i Muzeum Polskiego w Ameryce, jak również z kolekcji prywatnych. Autorem tekstu jest Światosław Lenartowicz, projekt graficzny przygotował prof. Lech Majewski.

240 × 300 mm • 208 stron • 334 ilustracje • oprawa twarda • PL-EN

Zofia Stryjeńska. Savoir-vivre

Wprawdzie Zofia Stryjeńska zasłynęła przede wszystkim jako malarka i ilustratorka, jednak umiejętnie posługiwała się również piórem. Niniejszy kodeks zasad savoir-vivre'u świadczy o wszechstronnym talencie księżniczki malarstwa polskiego i jej niepospolitym poczuciu humoru. Książka, podzielona na cztery rozdziały, choć napisana w pierwszej połowie ubiegłego stulecia, zawiera wciąż aktualne zasady dobrego wychowania, które Stryjeńska przedstawiła rzeczowo, acz dowcipnie, ilustrując niektóre przypadki dobrze znaną kreską. To pozycja obowiązkowa dla wszystkich entuzjastów jej twórczości, jak również osób zgłębiających tajniki savoir-vivre'u.

190 × 250 mm • 64 strony • 49 ilustracji • oprawa twarda • PL

BOSZ
art

DRUKARNIA ARTYSTYCZNA

Kierując się wieloletnim doświadczeniem wydawniczym oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, stworzyliśmy dział BOSZart, zajmujący się reprodukowaniem dzieł polskich artystów. Najwyższej klasy drukarka wielkoformatowa (Epson p9000) zapewnia dokładne odwzorowanie i nasycenie barw. Drukujemy, używając tylko oryginalnych, nietoksycznych tuszy pigmentowych na bazie wody. Nie używamy szkodliwych farb solwentowych.

Drukujemy na papierach: powlekanych, niepowlekanych, samoprzylepnych, fotograficznych oraz na płótnie, które na życzenie naciągamy na krosno (blejtram).

Jesteśmy wyłącznym producentem reprodukcji dzieł Tamary Łempickiej, Zofii Stryjeńskiej oraz Zdzisława Beksińskiego na płótnie.

Zapraszamy do zapoznania się pełną ofertą drukarni na naszej stronie internetowej:

WWW.BOSZART.PL